

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum magnanimitati opponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

querit gloriam suam non propter se, sed propter nos, non intel- ligitur vt ly propter, denotat causam finalem: quoniam Deus gloriam suam, & omnia vult propter se tamquam finem omniu creatorum, & creabilium: sed intelligitur ly propter, vt denotat terminum vtilitatis. Nos enim iuuus ad quorum vtilitatem

super omnia est, quantumcumq; se laudet, non extollit se. Nobis namque expedit Deum nosse, nō illi: nec eum quisque cognoscit, si non se iudicet ipse qui nouit. Vnde patet, quod Deus suam glo- riam non querit propter se, sed propter nos. Et similiter etiam ho- mo laudabiliter potest ad aliorū vtilitatem gloriam suam appetere, sicut illud Matth. 5. Videant ope- ra vestra bona, & glorificent patrem vestrum qui in cœlis est.

Ad 11. Dicendum, qd gloria que habetur a Deo, non est gloria va- na, sed vera: & talis gloria bonis operibus in præmium repropit- titur, de qua dicitur 2. ad Corin. 10. Qui gloriatur, in Domino glo- riatur: non enim qui seipsum cō- mendat, ille probatus est, sed que Deus commendat. Protocantur etiam aliqui ad virtutum opera ex appetitu glorie humane, sicut ex appetitu aliorum terrenorum bonorum: non tamen est verē virtuosus qui propter humanam gloriam opera virtutis operatur, vt Aug. pbat in 5. * de ciuit. Dei.

Ad tertium dicendum, quod ad perfectionem hominis pertinet, quod ipse cognoscat: sed quod ipse ab alijs cognoscat, nō pertinet ad eius perfectionē, & ideo non est per se appetendum. Potest tamen appeti in quantum est vtile ad aliquid vel ad hoc, quod Deus ab hominibus glorificetur: vel ad hoc quod homines proficiant ex bono, quod in alio cognoscunt, vel ex hoc, quod ipse homo ex bonis, que in se cognoscit per testimonium laudis alienæ, studeat in eis perseverare, & ad meliora proficere: & secundum hoc laudabile est, quod curam habeat aliquis de bono nomine, & quod prouideat bona coram Deo, & hominibus: non tamen, quod in

propterea inanis gloria est unum tantum vitium, ad quod reducuntur spectat quecumque mala gloriatio: sicut secundum quid tale, reducitur ad simpliciter tale. & hæc solutio est vera. Ideo auctor non distinxit de honore, sicut nec de gloria: quia gloria simpliciter sumpta, non est distinguibilis in magnam & mediocrem, quamuis una gloria sit maior altera: sicut etiam inter magnos honores unus est maior altero honore.

In eodem articulo in responsione ad primum, nota illa verba. Magnitudini animi repugnat, quod aliquis gloriatur in testimonio laudis humane, quasi hoc magnam aliquid æstimetur. Ex his namque ultimis uerbis apparet Martinum non penetrasse literam hanc, & propterea dixisse, quod secundum S. Tho. querere gloriam humanam semper videtur vitium: cum auctor hic explicet tunc esse peccatum; seu vitium, quando humana gloria queritur, ut aliquid magnam, ut superius probauimus.

Ad hoc dicitur, quod ex hoc ipso, qd gloria ordinatur im- mediate ad virtutē, & habentem ipsam vt sic, sequitur quod ordinetur mediate ad Deum, qui est ordinarius finis virtutis, & habentis ipsam, vt sic. Ac per hoc talis appetitus glorie est appetitus glorie, ut utilis ad hoc, quod Deus ab hominibus glorificetur: licet non immediate, tamen mediate.

Super Questionis 132. Articulum secundum.

In art. 2. eiusdem 132. quæst. dubium occurrit ex Martino, ubi supra quæstio. 3. impugnat ante literam huius rationem, quod non concludatur: quia ista consequentia nihil ualet, Hæc se habent sicut causa, & effectus. igitur ad eandem virtutem pertinent: quod tamen præsupponit ratio illa. Fortitudo enim bellica est causa honoris, & tamen ad diuersas virtutes, spectant fortitudinis actus, & honor.

Ad hoc dicitur, quod consequentia literæ non præsupponit il-

lam vniuersalem propositionem, scilicet. Causa, & effectus spe- ctant ad eandem virtutem, sed tenet consequentia in his specia- libus terminis. gloria scilicet, & honore, ratione similitudinis vi- tra connexionem causalem: ita quod ex hoc, quod gloria est ef- fectus quasi homogeneus honoris (quod potuit declarari in mul- tis ad propositum) tenet ratio. Ambo siquidem sunt bona externa, vtilia, testi- monia, ac quasi præmia virtutis supra- ma inter humana, eadem ratione appe- titibilia. Ex hoc siquidē quod honor est causa talis effectus, sequitur quod vna- met virtus habet p materia vtrumque.

hominum laude inaniter delc- ctetur.

ARTICVLVS II.

Vtrum inanis gloria magnanimitati opponatur.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod inanis gloria magnanimitati non opponatur. Pertinet enim ad inanem gloriā, vt dictum est, * quod aliquis glori- etur in his que non sunt, quod pertinet ad falsitatem, vel in rebus terrenis & caducis, quod pertinet ad cupiditatem: vel in testimonio hominum, quorum iudicium nō est certum, quod pertinet ad im- prudentiam, huiusmodi autem vitia non opponuntur magnani- mitati. ergo inanis gloria non oppo- nitur magnanimitati.

¶ 2. Præter. Inanis gloria non oppo- nitur magnanimitati per defectū, sicut pusillanimitas, que inani glo- riæ repugnans videtur, similiter etiam nec per excessum: sic enim magnanimitati præsumptio, & am- bitio opponitur, vt dictum est, * à quibus inanis gloria differt. ergo inanis gloria non opponitur mag- nanimitati.

¶ 3. Præter. Ad Philip. 2. super illud, Nihil per contentionē, aut inanem gloriā, dicit glo. * erant aliqui in- ter eos dissidentes, in quieti, inanis glorie causa contendentes; con- tentio aut nō opponitur magna- nimitati. ergo nec, inanis gloria.

SED CONTRA est, qd Tullius * dicit in 1. de Officijs, Cauenda est glorie cupiditas. Eripit. n. animi li- bertatem, pro qua magnanimis viris omnis debet esse contentio. ergo opponitur magnanimitati.

RESPON. Dicendum, qd sicut su- pra dictum est, * gloria est quidā effectus honoris, & laudis. Ex hoc

propterea inanis gloria est unum tantum vitium, ad quod reducuntur spectat quecumque mala gloriatio: sicut secundum quid tale, reducitur ad simpliciter tale. & hæc solutio est vera. Ideo auctor non distinxit de honore, sicut nec de gloria: quia gloria simpliciter sumpta, non est distinguibilis in magnam & mediocrem, quamuis una gloria sit maior altera: sicut etiam inter magnos honores unus est maior altero honore.

In eodem articulo in responsione ad primum, nota illa verba. Magnitudini animi repugnat, quod aliquis gloriatur in testimonio laudis humane, quasi hoc magnam aliquid æstimetur. Ex his namque ultimis uerbis apparet Martinum non penetrasse literam hanc, & propterea dixisse, quod secundum S. Tho. querere gloriam humanam semper videtur vitium: cum auctor hic explicet tunc esse peccatum; seu vitium, quando humana gloria queritur, ut aliquid magnam, ut superius probauimus.

2. d. 42. q. 2. artic. 4.

In eodem 2. artic. dubium occurrit. An sicut distinguitur ho- nor in magnam & mediocrem sic, ut spectent ad diuersas virtutes, ita distin- guenda sit gloria in magnam, & medio- crem: ita quod ma- gna spectet ad ma- gnanimitatem, & mediocrem ad aliam virtutem, ac per hoc inanis gloria magna opponatur magna- nimitati, mediocrem vero alteri virtuti. Et si sic est, cur auctor hoc tacuit?

Ar. pr. act.

2. d. 42. q. 2. artic. 4.

Ad hoc dicitur pri- mo, quod sicut de honore distinctum est, ita de gloria di- stinguendum est: ita quod magna gloria est materia magna- nimitatis, parua au- tem est materia il- lius virtutis, cuius materia est paruis honor. Tacuit autem hoc auctor, dimittens hoc pro claro, & aperto ex hoc, qd gloria cōsequitur ad honorem, & propor- tionabiliter illi re- spondet.

Est glo. Am- bro. in hunc locum to. 5.

Lib. 1. in e. Magnanimi- tat. in due- bus positi- me sita est.

q. 103. ar. 1. ad 3.

In eodem secundo articulo in responso ne ad secundum, dicitur ex Martino ubi supra occurrit, impugnante hanc responsum, pro quanto dicit, quod cupidus glorie, secundum rei veritatem deficit a magnanimo: quia cupidus glorie ex dignis cupit maiorem gloriam quam dignus sit, & ex non dignis cupit gloriam: magnanimus autem ex dignis proportionatam, ex non dignis nullam. ergo secundum veritatem opponitur magnanimo per excessum.

q. 127. art. 1. ad 2.

6 7

II. 4. c. 3. ante medium. tom. 5.

Ad hoc dicitur, quod in magnanimo operibus duo considerantur. Primum est id, unde est dignus: secundum, id quo est dignus.

lib. 4. cap. 3. aliquantulum ante finem. tom. 5.

lib. 4. cap. 3. aliquantulum ante finem. tom. 5.

In solutio ad preced. arg.

Et quo ad primum, cupidus deficit a magnanimo, quoniam id, unde magnanimus gloriam honoremque habet, est vere magnum, nec est minus quam reputetur. Id vero unde cupidus gloriam querit, aut non est vere magnum, quale est omnne humanum bonum externum aut est minus magnum quam aestimetur, ut cum appetit maiorem gloriam, quam sua virtus mereatur. Et sic secundum veritatem rei qua dignus aestimatur gloria, deficit a magnanimo cupidus, ut in litera dicitur.

Super Questioni centesimo vigesimo secunda, articulum tertium.

q. 127. art. 1. ad 2.

In articulo tertio eiusdem questionis colligitur quatuor modos, quibus inanis gloria est peccatum mortale, scilicet tres se tenentes ex parte materiae, quorum primus est de bono, falso tamen, & contra diuinam reuerentiam vel usurpando diuinitatem, vel non recognoscendo dependentiam. Secundus, de bono temporalis amato pro Deo. Tertius, de testimonio humano praesato testimonio diuino. Et unum ex

lib. 4. cap. 3. no multum ante finem. tom. 5.

Mal. q. 9. art. 2.

enim quod aliquis laudatur, vel quaecumque reuerentia ei exhibetur, redditur clarus in notitia aliorum. Et quia magnanimitas est circa honorem, ut supra * dictum est, consequens est etiam, ut sit circa gloriam, ut scilicet, sicut aliquis moderatè vitur honore, ita etiam moderatè vtatur gloria: & ideo inordinatus appetitus glorie directè magnanimitati opponitur.

Ad primum ergo dicendum, quod hoc ipsum magnitudini animi repugnat, quod aliquis res modicas tantum appetitur, quod de eis gloriatur. Vnde in 4. * Ethicor., dicitur de magnanimo, quod sibi sit honor paruus. Similiter etiam & alia, quae propter honorem quaeruntur, puta, potestatus, & diuitiae, parua reputatur ab eo. Similiter etiam magnitudini animi repugnat, quod aliquis de his, quae non sunt, gloriatur. Vnde de magnanimo dicitur 4. * Ethicor., quod magis curat veritatè, quam opinionem. Similiter etiam magnitudini animi repugnat, quod aliquis gloriatur in testimonio laudis humanae, quasi hoc magnitudinem aestimetur. Vnde de magnanimo dicitur in 4. * Ethicor., quod non est ei cura, ut laudetur: & sic ea quae alijs virtutibus opponuntur, nihil prohibet opponi magnanimitati, secundum quod habent pro magnis: quae parua sunt.

Ad II. Dicendum, quod inanis glorie cupidus, secundum rei veritatem deficit a magnanimo, quia videlicet gloriatur in his, quae magnanimus parua aestimat, ut dictum est: * sed considerando aestimationem eius, opponitur magnanimo per excessum, quia videlicet gloriatur quam appetit, reputat aliquid magnum, & ad eam tendit supra suam dignitatem.

Ad III. Dicendum, quod sicut supra dictum est, * oppositio vitiorum non attenditur secundum affectum: & tamen hoc ipsum magnitudini animi opponitur, quod aliquis contentionem intendat. Nullum enim contendit nisi pro re, quam aestimat magnam. Vnde Philosophus dicit in 4. * Ethicor., quod magnanimus non est contentiosus, quia nihil aestimat magnum.

ARTICVLVS III. Vtrum inanis gloria sit peccatum mortale.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod inanis gloria sit peccatum mortale.

Nihil enim excludit mercedem aeternam, nisi peccatum mortale: sed inanis gloria excludit mercedem aeternam. dicitur enim Mat. 6. Attendite ne iustitiam vestram faciat coram hominibus, ut videamini ab eis, alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum, qui in caelis est. ergo inanis gloria est peccatum mortale.

¶ 1. Præ. Quicumque furripit tibi, quod est Dei proprium, mortaliter peccat: sed per appetitum inanis glorie aliquis sibi attribuit quod est proprium Dei. Dicitur enim Isai. 42. Gloriam meam alteri non dabo. & 1. ad Timotheo. 1. Soli Deo honor, & gloria ergo inanis gloria est peccatum mortale.

¶ 2. Præ. Illud peccatum quod est maxime periculosum, & nocuum, videtur esse mortale: sed peccatum inanis glorie est huiusmodi, quia super illud, ad Thesalonicenses secundo, Deo qui probat corda nostra, dicitur gloss. * Augustini. Quas vires nocendi habeat humana glorie amor, non sentit, nisi qui ebullitum indixerit: quia est cuiquam facile est laudem non cupere, dum negatur, difficile tamen est ea non delectari cum offeratur. Chrysostomus etiam dicit Mat. sexto, quod inanis gloria occultè ingreditur, & omnia quae inuis sunt, insensibiliter auferit. ergo inanis gloria est peccatum mortale.

SED CONTRA est, quod Christus super Mattheo. * quod cum vincantur in seruis diaboli, inanis gloria habet in seruis Christi: in quibus peccatum mortale. ergo inanis gloria est peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, quod inanis gloria est, * ex hoc aliquid peccatum est mortaliter contrariatur. Peccatum mortaliter secundum se consideratum contrariatur charitati quantum ad dilectionem: quantum autem ad dilectionem contrariatur charitati dupliciter. Vno modo, quia de qua quis gloriatur, puta, cum gloriatur de aliquo falso, quod contrariatur veritati, secundum illud Ezechiel. 18. Quid habes, quod non accepisti? & dixisti, Deus ego sum. 4. Quid habes, quod non accepisti? quid gloriaris quati non accepisti? cum quis bonum temporaliter accipit a Deo, quod prohibetur gloriarum, scire, & nosse me. Auferit testimonium hominum